

Palgalõhe statistika tegemise strateegia

Siim Krusell
Peaanalüütik

Taustast

- Eestis on soolise palgalõhe väljendatud meeste ja naiste palgaerinevused Euroopa Liidu suurimad. Märkimisväärne palgalõhe on ka üks põhjus, miks vastav temaatika ja palgalõhe vähendamine on Eestis prioriteetne.
- Edendamaks soolist võrdõiguslikkust ning töö- ja pereelu tasakaalu rahastati Norra toetusmehhanismist Statistikaameti läbiviidavat projekti „Palgaerinevuste statistika parem kättesaadavus“. Projekti on andnud oma panuse nii Statistikaamet kui ka eksperdid mujalt.
- Eesmärk oli töötada välja uus soolise palgalõhe arvutamise meetoodika, mille põhjal teha ettepanekuid meetoodika arendamiseks ja palgalõhe arvutamise aluseks olevate andmeallikate kasutamiseks, mis ühtlasi vähendaks andmeesitajate (ettevõtete) ja Statistikaameti halduskoormust.

Taustast

- Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm 2015–2019
- Heaolu arengukava 2016–2023
- Riigieelarve strateegia 2017–2020
- Naiste ja meeste palgalõhe vähendamise tegevuskava 2012–2016
- Euroopa Nõukogu 2015. a riigipõhised soovitused
- Euroopa Komisjoni 2014. a soovitus
- OECD majandusülevaade ja soovitused
- IMFi majandusülevaade ja soovitused
- ÜRO majanduslike, kultuuriliste ja sotsiaalsete õiguste pakti järeldused
- Sotsiaalkindlustuskoodeksi järeldused
- ...

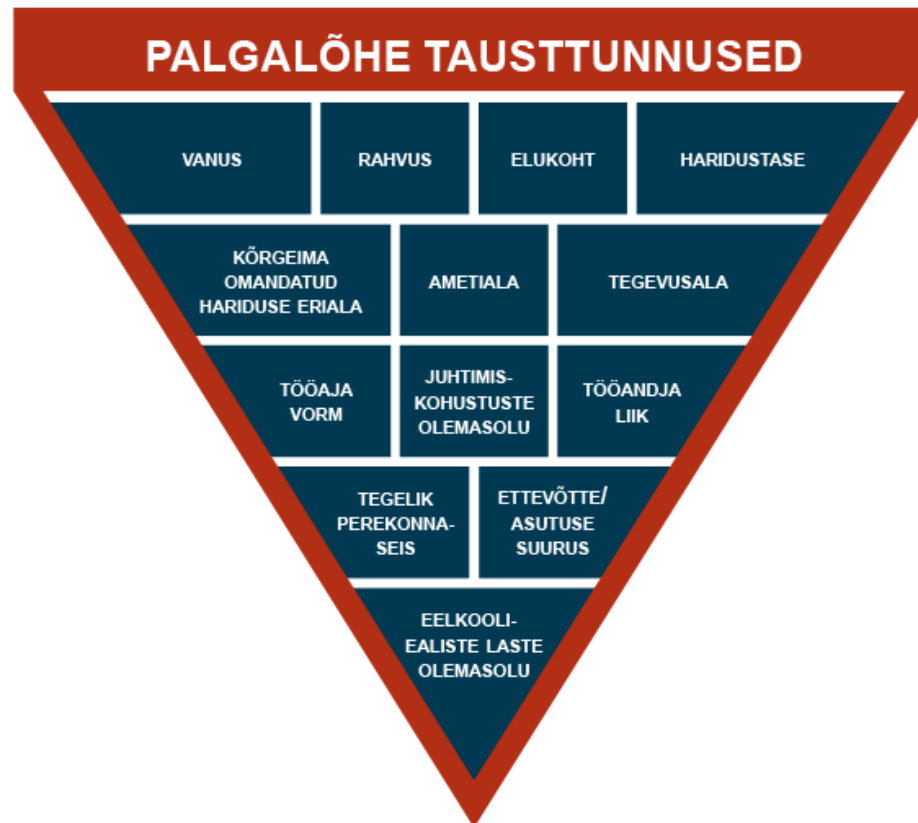
Projekti sisuline tulem

- Palgaerinevuste statistika parem kättesaadavus: kasutatavad andmeallikad“, kus on analüüsitud soolise palgalõhe arvutamise allikaid.
- Metoodikakogumik „Meeste ja naiste palgaerinevuste statistika“, kus on antud ülevaade soolise palgalõhe arvutamise aluseks oleva andmebaasi koostamise metoodikast.
- Väljaanne „Palgaerinevuste statistika parem kättesaadavus: soolise palgaerinevuse analüüs“, kus on põhjalikult analüüsitud soolise palgalõhe dünaamikat .
- Kogumik “Soolise võrdõiguslikkuse näitajad. Indicators of Gender Equality”, kus käsitletakse nii palgalõhet kui ka selle lisanäitajaid.

Soolise palgalõhe arvutamisel kasutatavad tunnused

- Sooline palgalõhe näitab naiste ja meeste palgaerinevust. Näitaja arvutamisel kasutatakse brutotunnipalka ja see näitab, mitu protsenti on naiste brutotunnipalk meeste omast väiksem. Valem on järgmine:
- **meeste keskmine brutotunnipalk – naiste keskmine brutotunnipalk / meeste keskmine brutotunnipalk x 100.**

Olulised on ka tausttunnused

Peale selle lepidi projekti tööühmades kokku soolise palgalõhe lisanäitajad

- Sooline segregatsioon
- Aktiivsus ettevõtluses
- Töö- ja pereelu ühitamine
- Vanemahüvitis
- Isapuhkus
- Lapsehoolduspuhkus

Soolise palgalõhe andmeallikad

- Projektis „Palgaerinevuste statistika parem kättesaadavus“ kaaluti palgalõhe arvutamiseks erinevaid andmeallikaid ja nendest kokkulepitud tunnuste kättesaadavust. Andmeallikad jagunesid nende sisulist ülesehitust ja andmekogumisviisi arvestades kolmeks: Statistikaameti isiku- ja sotsiaaluuringud, Statistikaameti majandusüksuste uuringud ja riiklikud andmekogud.
- Seni mõõdeti Eestis ja Euroopa Liidus soolist palgalõhet töötasu struktuuri uuringuga, mida korraldatakse iga nelja aasta tagant. Vahepealsetel aastatel arvutati sooline palgalõhe statistikatöö „Palk, oktoobrikuu lisa“ põhjal. Projekti käigus tehtud analüüside tulemusena leiti aga, et senine mõõtmisstrateegia vajab muutmist.

Andmeallikate plussid ja miinused

- Soolise palgalõhe mõõtmiseks ja järgmiste aastate tegevuskava paikapanemiseks on vaja analüüsida eri andmeallikate ja nende kombinatsioonide plusse ja miinuseid. Oluline on see, et soolise palgalõhe mõõtmiseks valitakse viis, mis tagab nii andmete jätkusuutliku avaldamise kui ka optimaalse lahenduse riigi halduskoormuse seisukohast. Järgnevalt on esitatud peamiste võimalike mõõtmisvõimaluste plussid ja miinused.

Soolise palgalõhe andmeallikate

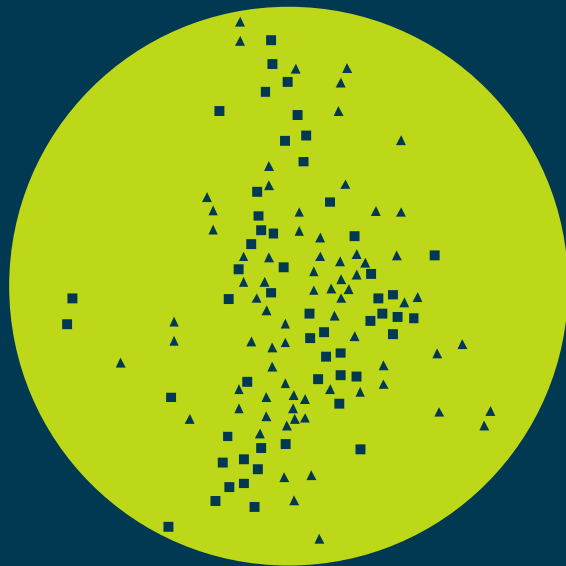
	Töötasu struktuuri uuring	Sotsiaal- uuringute ühend- andmebaas	Statistikatöö „Palk“	Andmekogud
Tulemuste täpsus	Roheline	Kollane	Roheline	Roheline
Avaldamise detailsus	Roheline	Kollane	Roheline	Roheline
Tausttunnuste olemasolu	Kollane	Roheline	Punane	Roheline
Rakendatavus	Kollane	Roheline	Roheline	Kollane
Halduskoormus	Punane	Roheline	Kollane	Roheline
Ajakohasus	Punane	Kollane	Roheline	Roheline
Avaldamis-sagedus	Punane	Roheline	Roheline	Roheline

Mõõtmisstrateegia ja planeeritavad tegevused

Uuringuaasta	2014	2015, 2016	2017	2018	
Andmete avaldamise aasta	2016	2017	2018	2019	2023
Andmeallikad	Töötasu struktuuriuuring, sotsiaaluuringute ühendandmebaas, riiklikud andmekogud	Sotsiaaluuringute ühendandmebaas, riiklikud andmekogud		Riiklikud andmekogud	
Plaanitavad tegevused	Andmekogude põhjal soolise palgalõhe avaldamise meetodika täiendamine ja läbirääkimised vajalike tunnuste lisamiseks. Statistika avaldamiseks ettevalmistamine ja avaldamine	Andmekogude põhjal soolise palgalõhe avaldamise meetodika täiendamine ja läbirääkimised vajalike tunnuste lisamiseks		Soolise palgalõhe arvutamine ja avaldamine riiklike andmekogude ja statistiliste registrite alusel	
Tulem	Sooline palgalõhe koos lõigete ja lisanäitajatega, analüütiline väljund Statistikaameti väljaannetes				
Maksumus	Norra projekt	37 200		?	

Kokkuvõte

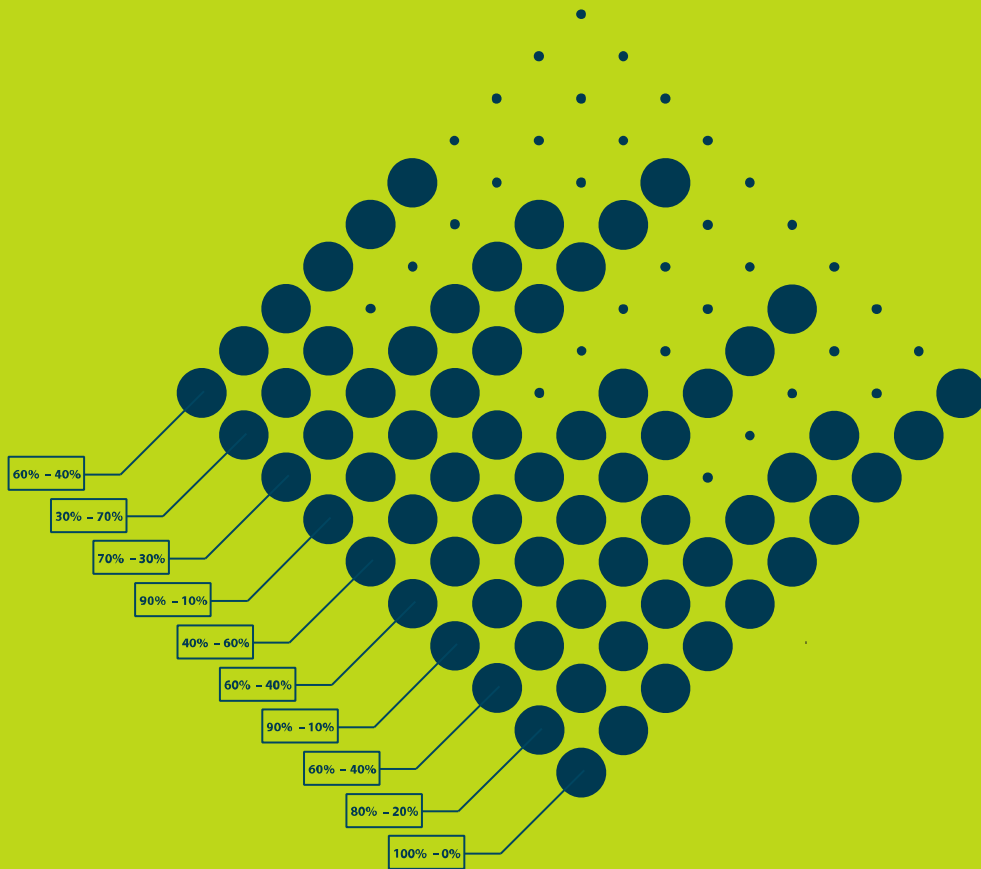
- Soolise palgalõhe ja sellega seotud lisanäitajate avaldamine on soolise ebavõrdsuse vähendamise oluline eeldus.
- Ilma põhjaliku infota on keeruline välja töötada soolist ebavõrdsust vähendada aitavaid meetmeid. See strateegiadokument on edasiste tegevuste teejuht, et põhjalik statistika soolise palgalõhe, selle lõigete ja lisanäitajate kohta oleks ka tulevikus olemas.
- Väljatöötamisel olev kava, mis tugineb riiklikele andmekogudele, kindlustab edaspidise andmevajaduse vajalikus mahus suhteliselt väikse halduskoormuse juures.

objekte kokku n 129
kolmnurki n 74
nelinurki n 54
ring n 1

EESTI
STATISTIKA

ES

EESTI
STATISTIKA

EESTI
STATISTIKA